

RADNI ODNOSI

1. Zahtjev za naknadom štete zbog ozljede na radu.

Iz obrazloženja:

Predmet spora jest zahtjev tužiteljice kao radnice za naknadom neimovinske i imovinske štete koju je pretrpjela kao posljedicu ozljeđivanja na radu, a koju naknadu štete potražuje od tuženika kao svojeg poslodavca.

Raspravljajući o navedenom zahtjevu tužiteljice sud prvog stupnja je u bitnom utvrdio:

- da je tužiteljica u radnom odnosu kod tuženika na radnom mjestu administratora na Odjelu za kliničku laboratorijsku dijagnostiku,
- da je tužiteljica dana 22. srpnja 2015. pretrpjela ozljedu na radu na način da je prilikom sjedanja na stolici puknuo kotač stolice te je tužiteljica pala,
- da je tuženik predao HZZO-u prijavu ozljede na radu 29. srpnja 2015.,
- da je dana 31. srpnja 2015. kod tuženika proveden inspekcijski nadzor i sastavljen zapisnik o štetnom događaju,
- da je tužiteljica osposobljena za rad na siguran način,
- da je tužiteljica u predmetnoj nezgodi prema nalazu i mišljenju vještaka zadobila kompresivni prijelom prvog slabinskog kralješka, koja ozljeda predstavlja tešku

tjelesnu ozljedu nastala pri padu i srazu stražnjice sa čvrstom podlogom,

- da kod tužiteljice denzitrometrijom nisu utvrđene promjene u smislu osteoporoze tog dijela kralježnice i da je tužiteljica liječena bolnički, u stacionarnim ustanovama za fizikalnu rehabilitaciju te ambulantno,
- da je prilikom ozljeđivanja i tijekom liječenja tužiteljica osjećala bolove jakog intenziteta 5 dana, srednjeg intenziteta 10 dana, slabog intenziteta i trajnog karaktera 140 dana, budući da je operirana 9. prosinca 2015. te blagog intenziteta i povremenog karaktera koji bolovi se ubrajaju u smanjenje životne aktivnosti,
- da je kod tužiteljice posljedično zaostao strah jakog intenziteta u trajanju koliko i sami događaj te je prešao u zabrinutost za ishod liječenja, što ima karakter sekundarnog straha, jakog intenziteta u trajanju od 8 dana, srednjeg intenziteta 15 dana te slabog intenziteta 140 dana,
- da je kao posljedica navedene ozljede kod tužiteljice zaostalo smanjenje životne aktivnosti od 10 %, gdje je uračunato djelovanje ozljede na pogoršanje već narušenog zdravstvenog stanja tužiteljice,
- da je kao posljedica ozljeđivanja tužiteljici bila potrebna tuđa pomoć i njega 5 dana u trajanju od 8 sati te još 10 dana u trajanju od 4 sata.

Na temelju navedenih činjeničnih utvrđenja, sud prvog stupnja je prihvatio tužbeni zahtjev tužiteljice jer je smatrao utvrđenim kako poslodavac nije u skladu sa čl. 7. st. 3. Zakona o radu (N.N., br. 93/14. i 127/17., dalje u tekstu: ZR) osigurao uvjete za rad na siguran način i na način koji ne ugrožava zdravlje radnika. Naime, poslodavac odgovara prema kriteriju krivnje (objektivna odgovornost) pa on odgovara po predmnijevanoj (presumiranoj) krivnji (čl. 1045. st. 1. i 2. Zakona o obveznim odnosima, N.N., br. 35/05., 41/08., 125/11., 78/15. i 29/18., dalje u tekstu: ZOO), ako ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivnje. Budući da tuženik nije dokazao da je šteta nastala bez njegove krivnje, ne može se osloboditi odgovornosti za štetu koju trpi tužiteljica, radi čega je obvezao tuženika na naknadu štete koju tužiteljica trpi u svezi s predmetnom nezgodom, kako neimovinske tako i imovinske s osnove tuđe njege i pomoći.

Protiv prvostupanjske presude žali se tuženik, pobijajući istu zbog svih žalbenih razloga predviđenih odredbom članka 353. stavak 1. Zakona o parničnom postupku (N.N., br. 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 84/08., 96/08., 123/08., 57/11., 148/11. – pročišćeni tekst, 25/13., 89/14. i 70/19., dalje u tekstu: ZPP), s prijedlogom da se pobijana presuda preinači shodno navodima žalbe, podredno ukine i predmet vrati sudu prvog stupnja na ponovni postupak i odlučivanje.

Tužiteljica je odgovorila na žalbu tuženika te osporila navode žalbe u cijelosti i predložila žalbu odbiti kao neosnovanu.

U vezi s pitanjem odgovornosti za nastanak štetnog događaja i nastalu štetu tužiteljici, kao i odgovornosti za naknadu te štete, stajalište drugostupanjskog suda je sljedeći. Odredbom članka 25. stavka 1. Zakona o zaštiti na radu (N.N., br. 71/14., 118/14., 154/14., 94/18. i 96/18., dalje u tekstu: ZZR), propisano je da se za ozljedu na radu i profesionalnu bolest koju je radnik pretrpio obavljajući poslove za poslodavca smatra da potječu od rada i poslodavac za njih odgovara po načelu objektivne odgovornosti. Odredbom stavka 2. istog članka utvrđeno je da poslodavac može biti oslobođen odgovornosti ili se njegova odgovornost može umanjiti, ako je šteta nastala zbog više sile, odnosno namjerom ili krajnjom ne-

pažnjom radnika ili treće osobe, na koje poslodavac nije mogao utjecati niti je njihove posljedice mogao izbjeći, unatoč provedenoj zaštiti na radu.

Odgovornost poslodavca za štetu uzrokovanu radniku propisana je i odredbama članka 111. ZR-a. Tako je odredbom stavka 1. ovog članka propisano da ako radnik pretrpi štetu na radu ili u vezi s radom, poslodavac je dužan radniku naknaditi štetu po općim propisima obveznog prava. Stavkom 2. istog članka utvrđeno je kako se pravo na naknadu štete iz stavka 1. ovog članka odnosi i na štetu koju je poslodavac uzrokovao radniku povredom njegovih prava iz radnog odnosa. Poslodavac koji odgovara prema kriteriju uzročnosti (objektivna ili kauzalna odgovornost), može se te odgovornosti osloboditi pod pretpostavkom iz odredbe članka 25. stavka 2. ZZR-a i podredno pod pretpostavkama iz odredbe članka 1067. ZOO-a.

Ovim je propisima iznimno, u točno određenim slučajevima, dopušteno oslobađanje poslodavca od objektivne odgovornosti. Iz sadržaja odredbe članka 25. stavka 2. ZZR-a proizlazi kako se poslodavac može osloboditi odgovornosti ili se njegova odgovornost može umanjiti u tri slučaja, i to: a) ako je šteta nastala zbog više sile, b) ako je riječ o namjeri ili krajnjoj nepažnji radnika i c) ako je šteta nastala namjerom ili nepažnjom treće osobe, na što poslodavac nije mogao utjecati niti je njihove posljedice mogao izbjeći unatoč provedenoj zaštiti na radu. Poslodavac se neće moći pozivati na ekskulpacijske razloge ako je šteta posljedica obične nepažnje radnika ili treće osobe. Naime, ovdje je za napomenuti da budući da je članak 25. ZZR-a poseban (specijalan) propis, pravo poslodavca na oslobađanje od objektivne odgovornosti u konkretnom slučaju mora se prvenstveno prosuđivati kroz primjenu tog propisa, a tek podredno, zbog primjene načela *lex specialis derogat legi generali*, primjenjivat će se odredbe članka 1067. ZOO-a kao opći propis.

U odnosu na navode žalbe, a u kontekstu citiranih odredbi kojima je regulirana odgovornost poslodavca za štetu radniku, prije svega za ukazati je da za ekskulpaciju tuženika nije dostatna sama okolnost da bi šteta tužiteljici nastala isključivo radnjom nje same, koju radnju tuženik nije mogao predvidjeti i čije posljedice nije mogao izbjeći ili otkloniti, unatoč provedenoj zaštiti na radu. Nai-

me, pod pretpostavkom da je tuženik kao poslodavac i postupio po svim propisima koji reguliraju problematiku zaštite na radu, isti bi se oslobodio odgovornosti za naknadu štete tužiteljici tek ako je do štete došlo namjerom ili krajnjom nepažnjom tužiteljice, što je kao ekskulpacijski razlog navedeno u odredbi članka 25. stavka 2. ZZR-a.

Ovo stoga jer u situaciji kada je šteta radnici nastala zbog puknuća kotača na stolici koje je uzrokovano objektivnim razlogom, pod pretpostavkom da u postupanju tužiteljice odnosno prigode nije utvrđen doprinos u nastanku predmetne nezgode, tada i za takvu slučajno nastalu štetu odgovara poslodavac, budući da je isti potencijalno odgovorna osoba za nastanak konkretne štete.

Prvostupanjski sud u bitnome zaključuje kako tuženik odgovara za štetu nastalu tužiteljici u uzročno posljedičnoj vezi s predmetnom ozljedom i to stoga, kako izričito navodi prvostupanjski sud, jer tuženik nije dokazao da je šteta nastala isključivo radnjom tužiteljice, koju tuženik nije mogao predvidjeti i čije posljedice nije mogao izbjeći ili otkloniti, unatoč provedenoj zaštiti na radu.

Međutim, navedena utvrđenja suda prvog stupnja o izostanku doprinosa na strani tužiteljice u konkretnom slučaju u nastanku predmetne nezgode, a time i posljedicama proisteklim iz iste, za sada se ne mogu prihvatiti kao pravilna.

Naime, s pravom žalitelj ukazuje kako o dinamici nastanka predmetnog štetnog događaja prvostupanjski sud zaključuje da je do istog došlo na način što je tužiteljica pala, što proturječi iskazima tijekom postupka saslušanih svjedoka, ali i same tužiteljice.

O padu tužiteljice kao uzročniku nastale predmetne nezgode govori u svojem nalazu i mišljenju vještak medicinske struke, objašnjavajući pri tome kako je zapravo izraz "pad" koristio kao sraz s čvrstom podlogom do kojeg dolazi na različitim razinama. Međutim, u tom pravcu pobijana presuda ne sadrži razloge pa utoliko ostaje nerazjašnjeno na koji način je odnosne prigode došlo do ozljeđivanja tužiteljice. Ovo osobito

imajući u vidu narav zadobivene ozljede, kvalificirane kao teška ozljeda kompresivnog prijeloma prvog slabinskog kralješka.

Pri tome je svakako ukazati i na sadržaj u prijave o ozljedi na radu, koju je tuženik kao poslodavac sastavio dana 28. srpnja 2015., prema kojoj je u rubrici "specifične aktivnosti i poremećaj u radu" navedeno kako je do predmetne nezgode došlo na način da se tužiteljica uhvatila za stolicu s obje ruke i počela oslanjati kada je došlo do pucanja kotačića na stolici i kada je radnica u strahu da ne izgubi ravnotežu svojom tjelesnom težinom sjela na stolicu i na njoj se odvezla do zida.

Naime, da je tužiteljica odnosne prigode zadobila ozljedu na radu svjedoči prijava ozljede na radu od strane tuženika, ali i potvrda nadležnog Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, koja prileži spisu i koja potvrda ima dokaznu snagu javne isprave u skladu s odredbom članka 230. ZPP-a. S druge strane prijave o ozljedi na radu, koju izdaje i sadržaj ovjerava poslodavac, nema dokaznu snagu javne isprave u skladu s člankom 230. ZPP-a. Naime, poslodavac nije državno tijelo ili pravna osoba koja prijavu o ozljedi na radu izdaje u obavljanju javnog ovlaštenja koje mu je povjereno zakonom ili propisom utemeljenim na zakonu, stoga isti nije niti u mogućnosti izdati javnu ispravu. Stoga prijava o ozljedi na radu predstavlja privatnu ispravu, koja, međutim, za razliku od javnih isprava, ne dokazuju istinitost onoga što se u njoj potvrđuje, ali zbog čega se privatne isprave, kao dokazna sredstva, vrednuju i ocjenjuju u sklopu svih ostalih provedenih dokaza (pravni stav zauzet u odluci Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Rev 74/2020 od 28. travnja 2021.).

Slijedom svega navedenoga, drugostupanjski sud ukinuo je prvostupanjsku presudu te je na temelju odredbe članka 370. ZPP-a predmet vratio sudu prvog stupnja na ponovni postupak i odlučivanje jer je činjenično stanje odlučno za ocjenu osnovanosti zahtjeva tužiteljice u postupku ostalo nepotpuno utvrđeno.

Županijski sud u Splitu, Gž R-636/2021-2 od 24.2.2022.

2. Prekid postupka - rješavanje prethodnog pitanja.

Iz obrazloženja:

Rješenjem suda prvog stupnja odlučeno je da se:

- odbija prijedlog za spajanje ovog postupka s predmetom Pr-472/20 te
- određuje prekid postupka u ovoj pravnoj stvari do pravomoćnog dovršetka postupka u predmetu: Pr-472/20.

Prvostupanjsko rješenje u pobijanom dijelu (točka II. Izreke) pravovremeno podnesenom žalbom pobija tuženik iz razloga označenih u članku 353. st. 1. toč. 1., 2. i 3. Zakona o parničnom postupku (N.N., br. 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 84/08., 96/08., 123/08., 57/11., 148/11. – pročišćeni tekst, 25/13., 28/13., 89/14. i 70/19., dalje u tekstu: ZPP), s prijedlogom da se u pobijanom dijelu rješenje ukine a predmet vrati na ponovni postupak.

Prvostupanjski postupak vodi se po zahtjevu tužitelja radi utvrđenja nedopuštenosti odluke o otkazu ugovora o radu tužitelju zbog poslovno uvjetovanih razloga, s ponudom izmijenjenog ugovora od 20. listopada 2020., za radno mjesto novinara 2. razine te se zahtijeva vraćanje tužitelja na ranije radno mjesto urednika reportera ili drugo odgovarajuće mjesto, jer prihvatom ponude poslodavca tužitelj pridržava pravo u ovom sporu pobijati odluku poslodavca o otkazu u smislu odredbe čl. 125. u vezi sa čl. 123. Zakona o radu (N.N., br. 93/14. i 127/17., dalje u tekstu: ZR).

U predmetu pod brojem Pr-472/2020 između istih stranaka predmet spora je zahtjev tužitelja za utvrđenje nedopuštenosti odluke tuženika o izvanrednom otkazu ugovora o radu od 26. studenog 2020. te vraćanje tužitelja na rad na poslove novinara 2. razine, u smislu odredbe čl. 116. ZR-a.

Prema odredbi čl. 213. st. 1. toč. 1. ZPP-a sud će odrediti prekid postupka ako je odlučio da sam ne rješava o prethodnom pitanju.

Kada odluka suda ovisi o prethodnom rješenju pitanja postoji li neko pravo ili pravni odnos, a u tom pitanju još nije donio odluku sud ili drugo

nadležno tijelo, sud može sam riješiti to pitanje ako posebnim propisima nije drugačije određeno prema st. 1. čl. 12. ZPP-a.

Iz sadržaja citiranih odredbi proizlazi da je sud ovlašten odrediti prekid postupka ako je odlučio da sam ne rješava o prethodnom pitanju o kojem ovisi odluka u toj parnici.

U konkretnom slučaju nakon sporne odluke o redovitom otkazu tužitelju, tuženik je kao poslodavac donio odluku o izvanrednom otkazu ugovora o radu zbog kršenja povrede obveze iz radnog odnosa.

U jednom i drugom predmetu prvostupanjskog suda odlučuje se o dopuštenosti otkaza ugovora o radu tužitelja i obje egzistiraju, a dopuštenost svake odluke predmet je zasebnog razmatranja u odnosu na opravdane razloge otkaza.

Međutim, drugačija je pravna situacija u odnosu na odlučivanje o tužbenom zahtjevu radi vraćanja na rad na prijašnje poslove zbog nedopuštenosti predmetne odluke o otkazu ugovora o radu, jer odluka o vraćanju na ranije poslove ovisi i o utvrđenju dopuštenosti kasnije odluke o otkazu.

Stoga je pravilna ocjena prvostupanjskog suda da u slučaju da se prihvati tužbeni zahtjev na utvrđenje nedopuštenosti odluke o izvanrednom otkazu u predmetu broj Pr-472/2020, tada bi značilo da radni odnos tužitelja i dalje traje te se može odlučivati o dopuštenosti odluke tuženika o poslovno uvjetovanom otkazu s ponudom izmijenjenog ugovora u ovom predmetu, jer postoje uvjeti za povratak tužitelja na rad.

Žalbenim navodima ne dovodi se u sumnju pravilnost i zakonitost pobijanog rješenja jer se u biti osporava ocjena suda da odluka o ovom predmetu ovisi o ishodu parnice broj Pr-472/2020 te neosnovano ističe da bi se u slučaju prihvaćanja tužbenog zahtjeva u ovom postupku, tužitelj mogao vratiti na rad na predložene poslove do donošenja odluke o izvanrednom otkazu. Međutim, upravo odlukom o izvanrednom otkazu nema više radnog odnosa tužitelja kod tuženika, time raspravljanje o povratku na rad po zahtjevu u ovoj parnici ovisi o odluci o tužbenom zahtjevu o nedopuštenosti izvanrednog otkaza ugovora o radu

tužitelja i vraćanja na rad u predmetu toga suda broj Pr-472/2020.

Zbog izloženog, valjalo je žalbu odbiti kao neosnovanu i potvrditi rješenje u pobijanom di-

jelu (toč. II. izreke) na temelju odredbe čl. 380. toč. 2. ZPP-a.

Županijski sud u Osijeku, Gž R-909/2021-2 od 21.10.2021.

*Ivan Petrošević, dipl. iur.
Fakultet strojarstva i brodogradnje, Zagreb*